

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039 | tālrunis 67097200 | fakss 67097277 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

01.10.2020.

Nr. 128

(prot. Nr.41, 2.p)

Par akciju sabiedrības „Conexus Baltic Grid” sertificēšanas nosacījumu izpildi

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) ar 2018.gada 28.septembra lēmumu Nr.112 „Par vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora sertifikēšanu” (turpmāk – Sertificēšanas lēmums) sertifikēja vienoto dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatoru (turpmāk – sistēmas operators) akciju sabiedrību „Conexus Baltic Grid”, vienotais reģistrācijas numurs: 40203041605, juridiskā adrese: Stigu iela 14, Rīga, LV-1021 (turpmāk – AS „Conexus Baltic Grid”), nosakot nosacījumus un to izpildes termiņu – 2020.gada 1.janvāri.

Ar 2020.gada 9.aprīļa lēmumu Nr.31 „Par pienākuma uzlikšanu un brīdinājumu akciju sabiedrībai „Conexus Baltic Grid”” (turpmāk – Lēmums Nr.31) Regulators atzina, ka AS „Conexus Baltic Grid” nav izpildījusi Sertificēšanas lēmumā noteiktos no Enerģētikas likuma izrietošos nosacījumus noteiktajā termiņā, izteica AS „Conexus Baltic Grid” brīdinājumu un uzlika pienākumu nekavējoties, bet ne vēlāk kā no 2020.gada 1.oktobra nodrošināt attiecīgo Enerģētikas likuma prasību izpildi.

Regulators 2020.gada 23.jūlijā saņēma AS „Conexus Baltic Grid” 2020.gada 22.jūlija iesniegumu Nr.COR-N-2020/1014 (turpmāk – iesniegums Nr.1), kurā AS „Conexus Baltic Grid” informē Regulatoru par to, ka vairs nepastāv apstākļi, kas bija par pamatu tam, lai Sertificēšanas lēmumā noteiktu nosacījumus. Savukārt Regulatora padomes 2020.gada 23.jūlija sēdē, izskatot jautājumu par AS „Conexus Baltic Grid” atbilstību sertifikēšanas un neatkarības prasībām 2019.gadā, AS „Conexus Baltic Grid” pārstāvji norādīja, ka sagaida no Regulatora atzinumu par MM Infrastructure Investments Europe Limited, reģistrācijas numurs: 12279235, juridiskā adrese: 95 Gresham Street, Londona, EC2V 7AB, Apvienotā Karaliste (turpmāk – MMIIEL), kā akcionāra atbilstību Enerģētikas likumā sistēmas operatoram noteiktajām sertifikēšanas un neatkarības prasībām. Ņemot vērā minēto, Regulators ar 2020.gada 24.augusta vēstuli Nr.1-2.21/2222 paziņoja AS „Conexus Baltic Grid”, ka atzinums tiks sniegts līdz 2020.gada 5.oktobrim.

Regulators konstatē un secina:

1. Saskaņā ar likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 7.panta pirmo daļu Regulators uzrauga, lai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanā regulējamās nozarēs tiktu ievērots likums „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”, kā arī regulējamo nozaru speciālie normatīvie akti. Atbilstoši likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem”

- 9.panta pirmās daļas 9.punktam Regulators pilda citas funkcijas, kas noteiktas nozares speciālajos likumos. Enerģētikas likuma 115.panta pirmā daļa paredz, ka Regulators sertificē sistēmas operatoru.
2. Atbilstoši Enerģētikas likuma 111.panta otrajai daļai sistēmas operators ir energoapgādes komersants, kas nošķirts no dabasgāzes ražošanas un tirdzniecības darbībām un elektroenerģijas ražošanas un tirdzniecības darbībām un neietilpst vertikāli integrēta dabasgāzes apgādes komersanta vai vertikāli integrēta elektroapgādes komersanta sastāvā.
 3. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 114.panta otrās daļas 1.punktu sistēmas operators atbilst sertificēšanas prasībām, ja ievēro Enerģētikas likuma 111.panta trešajā daļā noteiktās neatkarības prasības.
 4. Ar Sertificēšanas lēmuma lemjošās daļas 1.punktu Regulators sertificēja sistēmas operatoru AS „Conexus Baltic Grid” un apstiprināja dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru AS „Conexus Baltic Grid” ar šādiem nosacījumiem:
 - 4.1. nodrošināt, ka, sākot ar 2020.gada 1.janvāri, personai, kura kontrolē energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes tirdzniecību, nav iespēju tieši vai netieši kontrolēt AS „Conexus Baltic Grid”, un nodrošināt, ka AS „Conexus Baltic Grid” 2020.gada 1.janvārī pilnībā atbilst Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1. un 2.punktā noteiktajām sistēmas operatora neatkarības prasībām (lemjošās daļas 1.1.apakšpunkts);
 - 4.2. nodrošināt, ka, sākot ar 2020.gada 1.janvāri, finanšu institūciju un īpašam mērķim dibināto komersantu tieša vai netieša darbība AS „Conexus Baltic Grid” nerada nekādu interešu konfliktu starp AS „Conexus Baltic Grid” un energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, un nodrošināt, ka AS „Conexus Baltic Grid” 2020.gada 1.janvārī pilnībā atbilst Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1., 2. un 3.punktā noteiktajām sistēmas operatora neatkarības prasībām (lemjošās daļas 1.2.apakšpunkts).
 5. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1., 2. un 3.punktu, lai nodrošinātu sistēmas operatora neatkarību un efektīvi novērstu jebkādu interešu konfliktu starp sistēmas operatoru un energoapgādes komersantiem, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, ievēro šādus nosacījumus:
 - 5.1. viena un tā pati persona vai personas, kuras tieši vai netieši kontrolē energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, nedrīkst tieši vai netieši kontrolēt sistēmas operatoru, dabasgāzes pārvades sistēmu vai Inčukalna pazemes gāzes krātuvi (turpmāk – IPGK) vai izmantot jebkādas tiesības sistēmas operatorā (Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1.punkts);
 - 5.2. viena un tā pati persona vai personas, kuras tieši vai netieši kontrolē sistēmas operatoru vai IPGK, nedrīkst tieši vai netieši kontrolēt energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, vai izmantot jebkādas tiesības šādā komersantā (Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 2.punkts);
 - 5.3. viena un tā pati persona nedrīkst iecelt sistēmas operatora padomes, valdes vai tādu institūciju locekļus, kurām ir tiesības pārstāvēt sistēmas operatoru vai dabasgāzes pārvades sistēmu, vai IPGK, un vienlaikus tieši vai netieši kontrolēt dabasgāzes apgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes ražošanu un tirdzniecību, vai izmantot jebkādas tiesības šādā komersantā un nedrīkst tieši vai netieši kontrolēt elektroapgādes komersantu, kas nodarbojas ar elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību, vai izmantot jebkādas tiesības šādā komersantā (Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 3.punkts).
 6. Ar Lēmumu Nr.31 Regulators atzina, ka AS „Conexus Baltic Grid” nav nodrošinājusi

- Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1., 2. un 3.punktā noteikto prasību izpildi (lemjošās daļas 1.punkts), izteica AS „Conexus Baltic Grid” brīdinājumu (lemjošās daļas 2.punkts) un uzlika pienākumu AS „Conexus Baltic Grid” nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz 2020.gada 1.oktobrim nodrošināt, ka personai, kura kontrolē energoapgādes komersantu, kas nodarbojas ar dabasgāzes tirdzniecību, nav iespēju tieši vai netieši kontrolēt AS „Conexus Baltic Grid”, un nodrošināt, ka AS „Conexus Baltic Grid” 2020.gada 1.oktobrī pilnībā atbilst Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1., 2. un 3.punktā noteiktajām sistēmas operatora neatkarības prasībām (lemjošās daļas 3.punkts).
7. Ņemot vērā AS „Conexus Baltic Grid” iesniegumu Nr.1, citu AS „Conexus Baltic Grid” iesniegto informāciju, kā arī publiski pieejamo informāciju, Regulators konstatē, ka AS „Conexus Baltic Grid” akcijas pieder:
- 7.1. akciju sabiedrībai „Augstsprieguma tīkls”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003575567, juridiskā adrese: Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073 (turpmāk – AS „Augstsprieguma tīkls”), **68,46%** apmērā;
- 7.2. MMIEL **29,06%** apmērā;
- 7.3. pārējiem akcionāriem (fiziskām vai juridiskām personām) – **2,48%** apmērā.
8. Ar 2020.gada 14.augusta iesniegumu Nr.COR-N-2020/1187 (turpmāk – iesniegums Nr.2) AS „Conexus Baltic Grid” iesniedza AS „Augstsprieguma tīkls” 2020.gada 13.augusta vēstuli Nr.2.5/2020/2978, ar kuru AS „Augstsprieguma tīkls” apliecina, ka kopš 2020.gada 1.aprīļa nav notikušas izmaiņas AS „Augstsprieguma tīkls” darbībā, vadībā vai citā informācijā, kas var ietekmēt AS „Conexus Baltic Grid” atbilstību sistēmas operatora neatkarības un sertificēšanas prasībām.
9. Regulators AS „Augstsprieguma tīkls” kā akcionāra atbilstību Enerģētikas likumā sistēmas operatoram noteiktajām sertificēšanas un neatkarības prasībām ir vērtējis, gan pieņemot Sertificēšanas lēmumu, gan izvērtējot AS „Conexus Baltic Grid” ikgadējos ziņojumus par atbilstību sertificēšanas prasībām iepriekšējos kalendārajos gados. Kopš AS „Conexus Baltic Grid” pēdējā ziņojuma par sistēmas operatora atbilstību sertificēšanas prasībām 2019.gadā izvērtēšanas attiecībā uz AS „Augstsprieguma tīkls” kā akcionāru nav konstatēti jauni apstākļi, kuri ietekmētu AS „Conexus Baltic Grid” atbilstību sertificēšanas un neatkarības prasībām. Regulators secina, ka AS „Augstsprieguma tīkls” līdzdalība AS „Conexus Baltic Grid” joprojām atbilst šā lēmuma 5.1., 5.2. un 5.3.apakšpunktā minētajām Enerģētikas likuma prasībām.
10. MMIEL ir Apvienotajā Karalistē (Anglijas un Velsas komercrēģistrs) 2019.gada 24.oktobrī reģistrēta slēgta sabiedrība. MMIEL kapitāla daļas (100%) pieder Kaimanu salās reģistrētam komersantam MM Capital Infrastructure Fund I, L.P. (turpmāk – MMCIF). (*)¹. MMCIF kontrolē tās ģenerālpartneris, kas ir Japānā reģistrēts komersants MM Capital Partners Co., Ltd. (turpmāk – MMCP). (*)². Savukārt MMCP galvenais akcionārs (90%) ir Japānā reģistrēts komersants Marubeni Corporation, bet pārējās MMCP akcijas pieder Mizuho Bank, Ltd. (5%) un Asset Management One Co., Ltd. (5%). Marubeni Corporation darbojas kā holdinga kompānija, kuras pamatdarbība ir preču un pakalpojumu imports un eksports un kuras sastāvā ir komersanti, kas darbojas dažādās nozarēs visā pasaulē: dzelzs un tērauda, informācijas tehnoloģiju, komunālo pakalpojumu, infrastruktūras, enerģētikas, pārtikas, metālu un minerālu resursu, būvniecības u.c. Marubeni Corporation akcijas kotē Tokijas Fondu biržā. Lielākie Marubeni Corporation akcionāri, kas pārsniedz 5% robežu, ir The Master Trust Bank of Japan, Ltd. (8,33%) un Japan Trustee Services Bank Ltd. (6,35%). (*)³ (AS „Conexus Baltic Grid” 2020.gada 17.aprīļa iesniegums Nr.COR-N-2020/0404 un iesniegums Nr.2).
11. Marubeni Corporation un tās saistīto komersantu darbība elektroenerģijas un dabasgāzes

¹ ierobežotas pieejamības informācija

² ierobežotas pieejamības informācija

³ ierobežotas pieejamības informācija

tirgū un līdzdalība enerģētikas komersantos (iesniegums Nr.2):

11.1. (*)⁴;

11.2. (*)⁵;

11.3. MMCIF nav tiešas vai netiešas dalības nevienā komersantā, kurš darbojas elektroenerģijas un dabasgāzes ražošanā vai tirdzniecībā.

12. No AS „Conexus Baltic Grid” sniegtās informācijas Regulators secina, ka AS „Conexus Baltic Grid” akcionāru MMIEL netiešā veidā kontrolē un pārvalda Japānā reģistrētais komersants Marubeni Corporation.

Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju⁶ Marubeni Corporation darbība notiek 68 valstīs visā pasaulē un aptver daudzveidīgu uzņēmējdarbības spektru. No publiski pieejamās informācijas izriet, ka Marubeni Corporation ir konglomerāts, kas investē informācijas tehnoloģijās, nekustamo īpašumu darījumos, meža produktu, pārtikas, ķīmijas, minerālu, finanšu, infrastruktūras, enerģētikas, būvniecības u.c. nozarēs.

AS „Conexus Baltic Grid” akcionāru MMIEL netieši kontrolējošais Marubeni Corporation ir tiešā un netiešā veidā tādu komersantu kapitāla daļu turētājs, kuri nodarbojas ar dabasgāzes vai elektroenerģijas ražošanu vai tirdzniecību, līdz ar to tā netiešā līdzdalība AS „Conexus Baltic Grid” pirmšķietami var veidot interešu konfliktu un tādēļ varētu neatbilst Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1. un 2.punktam. Vienlaikus Regulators secina, ka minētie komersanti darbojas elektroenerģijas un dabasgāzes tirgos, kas ir ģeogrāfiski nodalīti no tirgus, kurā darbojas AS „Conexus Baltic Grid”.

13. Eiropas Komisija, skaidrojot⁷ nosacījumus neatkarības prasību nodrošināšanai pilnas īpašumtiesību nodalīšanas gadījumā, ir norādījusi uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Direktīvas 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu prasību iespējamiem izņēmumiem, piemēram, uz ģeogrāfiski nodalītām sistēmām situācijās, kad līdzdalība sistēmas operatorā nav stimuls ietekmēt lēmumu pieņemšanu, lai iegūtu labumu no šīs pašas personas līdzdalības energoapgādes komersantā, kurš nodarbojas ar dabasgāzes ražošanu vai tirdzniecību, un kaitētu citiem sistēmas lietotājiem. Tādējādi, Regulatora ieskatā, interešu konflikts neveidojas, ja Marubeni Corporation līdzdarbojas, piemēram, dabasgāzes ražošanā reģionā, ar kuru atrašanās vietas attāluma un neesošās infrastruktūras dēļ nav savienotas tirdzniecības ar ģeogrāfisko tirgu, kurā darbojas AS „Conexus Baltic Grid”. Attiecībā uz investīcijām dabasgāzes ražošanā un tirdzniecībā, Regulatora ieskatā, interešu konflikts neveidojas tiktāl, cik nepārklājas AS „Conexus Baltic Grid” un dabasgāzes tirgotāja ģeogrāfiskais tirgus, kā arī nav novērojamas lēmumu pieņemšanas iespējas attiecībā uz AS „Conexus Baltic Grid” no ražošanas un tirdzniecības uzņēmumiem. Interešu konflikts no Marubeni Corporation darbības, Regulatora ieskatā, neveidojas tiktāl, cik netiek konstatēti apstākļi, kas varētu norādīt uz iespēju vai stimulu ietekmēt AS „Conexus Baltic Grid” darbību par labu Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1. un 2.punktā minēto energoapgādes uzņēmumu interesēm.

14. Ņemot vērā Eiropas Komisijas skaidrojumu un to, ka komersanti, kuru kapitāla daļu turētājs tieši un netieši ir Marubeni Corporation, darbojas elektroenerģijas un dabasgāzes tirgos, kas ir ģeogrāfiski nodalīti no tirgus, kurā darbojas AS „Conexus Baltic Grid”, Regulators nav konstatējis apstākļus, kas liecinātu, ka MMIEL līdzdalība AS „Conexus Baltic Grid” neatbilst šā lēmuma 5.1., 5.2. un 5.3.apakšpunktā minētajām Enerģētikas likuma prasībām.

⁴ ierobežotas pieejamības informācija

⁵ ierobežotas pieejamības informācija

⁶ <https://www.marubeni.com/en/>

⁷ *Ownership unbundling. The Commission practice in assessing the presence of a conflict of interest including in case of financial investors. Brussels, 8/05/2013, SWD(2013) 177 final, 11 p. (Commission staff working document)*

15. Vienlaikus saskaņā ar Regulatora 2017.gada 16.februāra lēmuma Nr.1/4 „Vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora un dabasgāzes pārvades sistēmas operatora sertificēšanas noteikumi” 8.2.apakšpunktu sistēmas operatoram ir pienākums informēt Regulatoru par visiem plānotajiem darījumiem, kuru dēļ būtu atkārtoti jāizvērtē sistēmas operatora atbilstība sertificēšanas prasībām. Tāpat Regulators ik gadu vērtē sistēmas operatora ziņojumu par sistēmas operatora atbilstību sertificēšanas prasībām iepriekšējā kalendārajā gadā, tostarp tā atbilstību Enerģētikas likuma 111.panta trešajā daļā noteiktajām neatkarības prasībām.
16. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Regulators secina, ka AS „Conexus Baltic Grid” ir izpildījusi Regulatora 2020.gada 9.aprīļa lēmumā Nr.31 „Par pienākuma uzlikšanu un brīdinājumu akciju sabiedrībai „Conexus Baltic Grid”” uzlikto pienākumu lēmumā noteiktajā termiņā. Līdz ar to AS „Conexus Baltic Grid” ir izpildījusi Sertificēšanas lēmuma lemjošās daļas 1.punktā noteiktos nosacījumus attiecībā uz prasību nodrošināt AS „Conexus Baltic Grid” atbilstību Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1., 2. un 3.punktā noteiktajām sistēmas operatora neatkarības prasībām.
17. AS „Conexus Baltic Grid” pilnvarotais pārstāvis Regulatora padomes 2020.gada 1.oktobra sēdē atbalstīja lēmumu, ka AS „Conexus Baltic Grid” atbilst Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1., 2. un 3.punktā noteiktajām vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora neatkarības prasībām.

Ievērojot visu iepriekš minēto, saskaņā ar Regulatora 2017.gada 16.februāra lēmuma Nr.1/4 „Vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora un dabasgāzes pārvades sistēmas operatora sertificēšanas noteikumi” 8. un 10.punktu, pamatojoties uz Enerģētikas likuma 114.panta pirmo daļu un otrās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 55.panta 1.punktu, 64.panta otro daļu un 65.panta trešo daļu,

padome nolemj:

atzīt, ka AS „Conexus Baltic Grid” atbilst Enerģētikas likuma 111.panta trešās daļas 1., 2. un 3.punktā noteiktajām vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatora neatkarības prasībām.

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētājs

R. Irklis

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU